

Handläggare
Victoria Grönros Zimmerman
08-508 262 58

Till
Exploateringsnämnden
2020-11-12

Slutredovisning av projekt Nobel Center på Blasieholmen inom fastigheten Norrholm 3:43 i stadsdelen Norrholm

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen av projekt Nobel Center på Blasieholmen.

Johan Castwall
Förvaltningschef

Sara Lundén
Avdelningschef

Kajsa Ek
Enhetschef

Sammanfattning

Stockholms stad har sedan 2011 arbetat tillsammans med Nobelstiftelsen/Nobelhuset AB för att möjliggöra ett Nobel Center på Blasieholmen. Syftet var att skapa ett center för aktiviteter inom Nobelprisets olika kunskapsområden - naturvetenskap, litteratur och fredsarbete. Syftet var också att skapa en ny offentlig plats på Blasieholmen och rusta upp

Exploateringskontoret
Stora projekt

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 263 18
Växel 08-508 276 00
koki.hjelmstrom@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

gatumiljön och kajerna runt platsen. Efter att den antagna detaljplanen överklagats till Mark- och miljööverdomstolen lades projektet ned.

Projekt Nobel Center, Dnr 123-485/2016, på Blasieholmen avslutades genom beslut i kommunfullmäktige 2020-05-04.

Med anledning av att projektet avbryts utgör de utgifter som hittills bokförts på projektet så kallad förgävesprojektering. I och med att beslut om att avbryta projektet har fattas föreligger ett utranteringsbehov om 20 312 000 kr i oktober 2020, som enligt gängse redovisningsregler ska kostnadsföras.

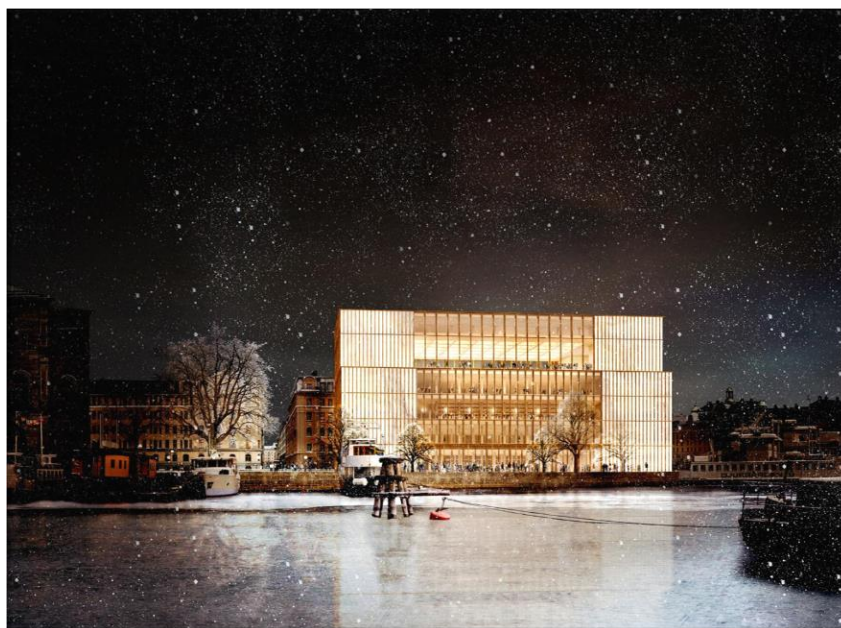
Följande har ägt rum under projektets gång:

- I september 2011 fattade exploateringskontoret ett utredningsbeslut för projektet på delegation.
- En avsiktsförklaring tecknades i december 2011 mellan Stockholms stad och Nobelstiftelsen.
- Markanvisning och inriktningsbeslut togs i exploateringsnämnden i augusti 2012.
- I juni 2013 godkändes en startpromemoria i stadsbyggnadsnämnden och arbetet med att ta fram en detaljplan påbörjades.
- En arkitekttävling arrangerades av Nobelstiftelsen under 2013. David Chipperfield utsågs som vinnare under våren 2014.
- Detaljplaneprocessen pågick 2013-2015 och omfattande utredningar gjordes av bland annat nuläges- och värdebeskrivning av platsen, barnkonsekvensbeskrivning, byggnadshistorisk förundersökning, trafikutredning, geoteknik, solstudier m.m. Samråd hölls på våren 2015.
- Efter samråd gjordes en omarbetning av förslaget till en lägre och mindre byggnad. Detaljplanen var på utställning hösten 2015.
- Genomförandebeslut fattades i exploateringsnämnden på våren 2016.
- Stadsbyggnadsnämnden godkände detaljplanen 2016-03-15.
- Kommunfullmäktige antog detaljplanen 2016-04-25.
- Genomförandebeslutet överklagades till Förvaltningsrätten som avslog överklagandet i november 2016.
- Förvaltningsrättens beslut överklagades i Kammarrätten vilka avslog överklagandet i juni 2017.
- Kammarrättens beslut överklagades till Högsta Förvaltningsdomstolen, men de meddelade i april 2018 att

de inte skulle bevilja prövningstillstånd. Därmed vann genomförandebeslutet samt överenskommelse om exploatering laga kraft.

- Detaljplanen överklagades hos Länsstyrelsen av flera parter.
- Länsstyrelsen avslog överklaganden i februari 2017.
- Länsstyrelsens beslut överklagades hos mark- och miljödomstolen.
- Mark- och miljödomstolen upphävde detaljplanen i maj 2018.
- Staden överklagade mark- och miljödomstolens beslut att upphäva detaljplanen i juni 2018.
- Mark- och miljööverdomstolen beviljade Stockholms stad prövningstillstånd för detaljplanen i oktober 2018.
- Staden beslutade senare att dra tillbaka överklagan varvid mark- och miljödomstolens beslut att upphäva detaljplanen stod fast.
- Projekt Nobel Center, Dnr 123-485/2016, på Blasieholmen avslutades genom beslut i kommunfullmäktige 2020-05-04.

Bakgrund

Staden tecknade 2011 en avsiktsförklaring med Nobelstiftelsen i syfte att skapa Nobel Center innehållande bland annat

utställningar, skolverksamhet och vetenskapliga aktiviteter. Det nuvarande Nobelmuseet i Börshuset i Gamla stan hade vuxit ur sina lokaler och Nobelstiftelsen bedömde att verksamheten med större lokaler skulle kunna bli ett attraktivt besöksmål i Stockholm.

Projektbeskrivning och genomförande

Nobelhuset AB fick 2012 en markanvisning på Blasieholmen inom fastigheten Norrmalm 3:43 och ett detaljplanearbete påbörjades för området. Byggnaden som planerades skulle innehålla museum och publika rum för utställningar, möten och evenemang samt bibliotek, restaurang och butik.

Utformningen av Nobel Center skulle tas fram genom en internationell arkitekttävling och det vinnande förslaget utgjorde underlag för plansamråd. Detaljplanen väckte stort intresse och synpunkter på att projektet fick för stor påverkan på framförallt kulturmiljö och riksintresset lämnades. Stadsbyggnadskontoret arbetade då om planen så att byggnaden blev lägre och kortare.

Detaljplaneprocessen pågick under 2013-2015 och många utredningar gjordes. Några av de utredningar som togs fram var miljökonsekvensbeskrivning, barnkonsekvensbeskrivning, solstudie, byggnadshistorisk förundersökning, parkeringsutredning, trafikutredning, geotekniska utredningar, konsekvensbeskrivning för stadsbild och kulturmiljö, dagvattenutredning, nuläges- och värdebeskrivning av platsen. Projektet utredde också flytt av två nätstationer, förstärkning av kajkonstruktionen, flytt av avloppsledning under komplicerade förhållanden samt ombyggnad av befintligt gatusystem för att säkra framkomlighet och trafiksäkerhet för besökare.

Under våren 2016 godkände Stadsbyggnadskontoret detaljplanen och den antogs senare i Kommunfullmäktige. Beslutet om antagande överklagades dock av bland andra Statens fastighetsverk och Svenska byggnadsvårdsföreningen varpå mark- och miljödomstolen prövade ärendet och fattade beslut om att upphäva detaljplanen. Stockholms stad överklagade i sin tur mark- och miljödomstolens dom till Mark- och miljööverdomstolen och fick prövningstillstånd. Hösten 2018 beslöt staden att dra tillbaka överklagandet. Mark- och miljööverdomstolen avskrev då målet för vidare handläggning, vilket innebär att mark- och miljödomstolens dom där

detaljplanen upphävs står fast. Mark- och miljööverdomstolens beslut att avskriva målet kan inte överklagas.

Måluppfyllelse

Projektets mål var vid start att upplåta mark för ett Nobel Center, samt att skapa en offentlig plats intill centret. Vidare hade staden som mål att rusta upp kajer och gatumiljön runt Nobel Center. Projektet bedömdes även bidra till att skapa en attraktiv och trygg plats för människor att vistas på, både dag- och kvällstid.

Kontoret konstaterar att projektets mål inte blivit uppfyllda eftersom projektet inte genomförts.

Ekonomi

Investering

Kontoret fattade ett genomförandebeslut 2016-03-10 omfattande investeringsutgifter på 227 mnkr.

Med anledning av att projektet avbryts utgör de utgifter som hittills bokförts på projektet så kallad förgävesprojektering. I och med att beslut om att avbryta projektet har fattas föreligger ett utraneringsbehov om 20 312 000kr i oktober 2020, som enligt gängse redovisningsregler ska kostnadsföras. Det avser främst utgifter för kontorets egen personal, tekniska konsulter och arkitekter.

Exploateringskontorets förslag

Kontoret föreslår att exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen.

Slut